

FATABUREN

Medlemsblad för Föreningen Auktoriserade Translaterer

Årgång 15

mars 2004

nr 1

Ansvarig utgivare: Kerstin E Wallin

Å R S M Ö T E

Lördagen den 27 mars 2003

kl. 14.00-16.30

Därefter bjuder föreningen på lättare förtäring.

Lokal: van der Nootska Palatset, St. Paulsgatan 21, Stockholm

Anmälan senast 22 mars 2004

Till Nadja Chekhov, tel. 08 642 61 24, el.

e-post nadja.chekhov@telia.com

HEJ!

Här kommer årets första nummer med lite smått och gott. Framför allt hoppas vi att ni uppmärksammar – och kommer på – **årsmötet** den 27 mars. Årsmöteshandlingarna – plus faktura för medlemsavgiften 2004 – bifogas. Efteråt samlas vi mer informellt och föreningen bjuder på en lätt förfriskning. Vi vill dessutom uppmärksamma er på en **inbjudan från kollegorna i Malmö/Lund** – den utflykt de planerar låter lockande!

I det här numret inleder vi en serie artiklar om **kollegor i andra länder** och börjar med Kroatien. Vi tror att det kan vara intressant och hoppas få in fler bidrag från er. Vi tar tack-samt emot artiklar och tips av olika slag (om hemsidor, böcker, ordböcker etc.) som kan spridas genom Fataburen.

Föreningens **hemsida** har tyvärr sedan förra sommaren bara fungerat delvis. Under våren kommer den att få ett nytt utseende och vi räknar med att återigen löpande kunna lägga ut medlemsinformation på den.

Väl mött på årsmötet!

KEW

MEDLEMSMÖTET 4/12 2003 med Leena Carlstedt, Kammarkollegiet

”Julmötet” gick som vanligt av stapeln i Författarförbundets lokaler och hade samlat ett 30-tal medlemmar. Vår gäst denna gång var Leena Carlstedt från Kammarkollegiet som gav oss färsk information om auktorisationer m.m. Kåren växer inte fort: från 328 translaterer år 1995 till 430 idag (198 översätter till svenska). Ca. 10 procent av dem som deltar i proven blir godkända. År 2003 genomfördes prov också i japanska, lettiska, slovakiska och ukrainska. Tidigare skulle translaterarna bo i Sverige, men numera accepteras bosättning också i andra europeiska länder. Dispens kan ges även för utomeuropeiska länder, men det ska helst vara ett land där auktorisationspråket talas. (FAT har ju numera medlemmar i både USA och Kanada.) Lena berättade även att kollegiet får ca tio klagomål per år, men få fall är allvarliga. Från 1995 till slutet av 2003 har man utfärdat sex varningar och upphävd tre auktorisationer.

TOLKFÖRMEDLINGSUTREDNINGENS BETÄNKANDE PÅ REMISS

FAT har medlemmar som arbetar både som translatorer och tolkar och flera medlemmar har hört av sig till styrelsen med anledning av utredningen av tolkförmedlingen som tillsattes i december 2001. Vi kan nu berätta att utredningsarbetet avslutats och FAT har fått betänkandet (*Tolkförmedling – kvalitet, registrering, tillsyn*, SOU 2004:15) på remiss. Svar skall lämnas senast den 1 juni i år.

Kommittén föreslår att en särskild lag stiftas för registrering av och tillsyn över tolkförmedlingar, med Kammarkollegiet som tillsynsmyndighet. Eftersom beställare av tolkar har begränsade kunskaper föreslår kommittén att Nämnden för offentlig upphandling får i uppdrag att ta fram information till dem. Intressant är att utredningen också noterat att tolkarnas arbetsrättsliga situation ofta är oklar och föreslår att deras arbetsmarknadsvillkor ses över i samverkan med tolkförmedlingarnas branschorganisationer, fackliga organisationer och arbetsgivarorganisationer.

NYA MEDLEMMAR:

Vi hälsar följande nya translatorer hjärtligt välkomna:

Fahid Almulki, Kista (till arabiska)

Grazyna Ludvigsson, Farsta (till polska)

Hanne Nilhage, Katrineholm (till engelska)

Jack Schou, Odense (från danska)

Ruth Uhrbom, Bishop's Stortford, GB (till engelska)

KOLLEGOR I ANDRA DELAR AV VÄRLDEN: TOLKAR OCH ÖVERSÄTTARE I KROATIEN

Intervju med Katarina Čulina, ordförande i "Föreningen för auktoriserade tolkar och översättare"

ATT VARA TOLK/ÖVERSÄTTARE I KROATIEN:

Olika arbeten värderas på skilda sätt i olika länder. Arbetsförhållanden, löner och arbetsgivare kan variera för ett och samma jobb från stad till stad och från land till land. Att jobba som tolk/översättare i Sverige är inte samma sak som att göra det i Kroatien.

En tolk i Kroatien måste godkännas och auktoriseras av domstolen och avlägga ed på länsrätten. Visst kan man tolka utan denna auktorisation, men för att tolka vid statliga institutioner måste man ha universitets- eller högskoleutbildning, oavsett examen - t.ex. jurist, ekonom eller psykolog. För att sedan bli auktoriserad måste man avlägga två prov, ett språkligt (för det språk man tänker arbeta med) och ett prov vid en domstol, där man testas i juridisk terminologi (jurister är befriade detta prov).

Det språkliga provet görs vid en certifierad språkskola och innehåller två delprov, ett muntligt och ett skriftligt. Katarina Čulina, ordförande i föreningen för auktoriserade tolkar och översättare (Društvo sudskih tumača i prevoditelja) har avlagt dem.

FÖRENINGEN:

Katarina berättar lite allmänt om föreningen, som auktoriserade tolkar har fritt tillträde till. Tolkar/översättare som inte är

auktoriserade av domstol måste däremot genomgå ett språkprov innan de får bli medlemmar. Provet består av en muntlig och en skriftlig del och avläggs inför en tremannakommitté.

Föreningen bildades 1989, men under de svåra åren 1992 - 1999 låg arbetet nästan helt nere. Från år 2000 är föreningen aktiv igen.

Än så länge behöver man inte vara medlem i föreningen för att få arbeta som tolk eller översättare, men Čulina hoppas på en ändring på det i och med en ny regelbok, som föreningen arbetar för att införa.

Men vad mer har föreningen att erbjuda sina medlemmar?

Den är framför allt ett nätverk för tolkar, där man kan rådfråga varandra, samspråka och träffas. I ett arbete som annars är väldigt ensamt ger föreningen en viss trygghetskänsla och erbjuder möjligheter till kontakt kollegor emellan. Mer konkret hjälper föreningen sina medlemmar också med ett auktorisationsnummer, som man som egenföretagare behöver för att arbeta. Man måste nämligen som egenföretagare öppna ett girokonto, och då krävs ett auktorisationsnummer, som alltså föreningen tillhandahåller. Föreningen har fullmakt från Justitiedepartementet att distribuera dessa nummer.

Föreningen för auktoriserade tolkar och översättare utger ingen tidning – än, vilket Katarina Čulina beklagar. Föreningen har tagit beslut om att göra det, men eftersom föreningsarbetet bedrivs av frivilliga krafter går arbetet lite trögt framåt. En hemsida är under utformning, och kommer snart ut på nätet. För närvarande kommunicerar föreningen med medlemmarna genom föreningsmöten en gång i månaden. I övrigt håller man kontakt per telefon eller mail.

ARVODERING:

Som redan nämnts arbetar föreningen för att införa en ny regelbok (den gamla är från 1998 och föråldrad). Föreningen har en egen kommission vid departementet, och

arbetet börjar närma sig sitt slut. I regelboken finns bl.a. en prislista för uppdrag, och föreningen ägnar nu sitt arbete på att uppdatera den. Inom kort ska de nya prislistorna bli klara.

Polis och domstol betalar fortfarande sina tolkar efter den gamla prislistan, med en timlön på 70 kuna (ca 90 kronor). Föreningen för auktoriserade tolkar har föreslagit en timlön på 360 kuna (ca 450 kronor). Föreningens medlemmar använder den taxan. Man betalas per påbörjad timme, restid likaså.

Auktoriserade översättare i Kroatien får inte betalt per ord, utan per utfyllt ”kort” - 1450 tecken, inklusive mellanrum. Ett utfyllt kort ger 75 kuna (ca 100 kronor) hos polis och domstol, medan företag betalar väldigt olika beroende på ekonomi. Arvoderingen kan ligga mellan 100 och 200 kuna (ca 130-260 kronor). Med en skattesats på 30 – 35 % blir det inte mycket.

På det hela taget är Katarina Čulina och andra tolkar och översättare inte särskilt nöjda med situationen för närvarande, men ställer stort hopp till den kommande, förnyade regelboken.

Intervjuare: Elizabeta Glasnović-Raguž

TIPS FÖR SAMARBETE INOM SPRÅKGRUPPER:

Den engelska translatörgruppen bildades i slutet av år 2000, sedan David Jones och undertecknad under en tid diskuterat hur vi skulle kunna förbättra kontakterna mellan de auktoriserade translatörerna, och i synnerhet mellan dem som arbetar med vår egen språkriktning.

Vårt första möte hölls i London i december 2000 och var också det hittills mest ambitiösa. På programmet stod en presentation av anbudsgivning till EU och av EU-information, som gjordes av en föreläsare från EU:s publikationsbyrå. Vi hade också en sammankomst i lexikografen Samuel Johnsons hus* i centrala London och ett endagsseminarium på London School of Economics.

Sedan dess har vi samlats ungefär två gånger om året; hittills har vi haft sex möten. De ämnen vi behandlat har bl.a. varit Trados och andra översättningsprogram, juridiska översättningar, utbildning, miljötermer på engelska samt ordböcker och andra arbetsredskap. Mellan 10 och 15 translatorer har deltagit. Som regel har vi mötts efter arbetstid någonstans i Stockholms centrum, under 2-3 timmar. Efteråt har vi ofta fortsatt mer informellt på en näraliggande pub eller restaurang.

Vi har avsiktligt hållit organisationen så enkel som möjligt. Det finns ingen formell struktur, ingen styrelse, ingen medlemsavgift eller andra avgifter och därför heller ingen ekonomi att hantera. Gruppmedlemmar har hjälpt oss skaffa mötesplats från gång till gång. Med undantag för de första två gångerna har vi därför inte behövt hyra lokal. Mötena är öppna både för auktoriserade translatorer och översättare som arbetar för statliga myndigheter eller med sådana myndigheters texter, och andra kan bjudas in att delta. Vid varje möte bestäms vad som skall diskuteras nästa gång, eller så bestäms frågorna ad-hoc. Kallelserna har skickats ut på e-post till dem som står på vår "lista". Olika medlemmar har varit inledare på de olika mötena.

Gruppen har i stort sett enbart samlat personer som översätter från svenska till engelska. Om andra grupper startas för andra språkkombinationer skulle vi då och då kunna ordna gemensamma möten för ömsesidig nytta.

David Kendall

* Dr. Samuel Johnson (1709-1784) skrev den första engelska ordboken, *A Dictionary of the English Language* som utkom år 1755. Hans hus är nu museum och väl värt ett besök; adressen är Gough Square (nära Fleet Street).

INBJUDAN: "UTFLYKTSLUNCH" I LUND/MALMÖ-REGIONEN

Karin Arthursdotter har berättat att den senaste lunchen, som avåts den 17 februari, samlade sex medlemmar och var lika trevlig som de tidigare. Innan man skildes åt enades man om att försöka ordna en "utflyktslunch" den 25 eller 26 maj.

Färden är tänkt att ske med gemensam buss och gå till **Ale stenar i Kåseberga**. Efter ett möte där (ute eller inomhus, beroende på vädret), fortsätter man till **Glimmingehus, Kivik** (fruktträden bör stå i blom!) och **Brösarps backar** (som brukar vara täckta av gullvivor!), innan man är tillbaka vid utgångspunkten igen.

Alla FAT-medlemmar är hjärtligt välkomna att delta!

Kontakta Karin Arthursdotter, e-post karin.arthursdotter@sverige.net, eller per telefon 0431-104 92 (mobil 070 693 04 79).

DIVERSE TIPS:

Statskontoret har för någon tid sedan lagt ut två nya hemsidor med information om det svenska samhället.

Den ena heter **www.sverigedirekt.se** och beskrivs som en "vägvisare" till samhällsinformation. Den andra heter **www.lagrummet.se** och är vägen till det svenska rättssamhället. Båda är kostnadsfria.

Stockholms universitet har bestämt hur institutioners och enheters namn skall skrivas, d.v.s. med stor begynnelsebokstav. Exempel: Engelska institutionen, Juridiska fakulteten etc. Mer information finns på **www.insidan.su.se**, *Så skriver vi*.